

Vandenilio plėtros Lietuvoje 2024-2050 m. gairių įgyvendinimo planas

Vandenilio plėtros įtvirtinimas

- 2024 m. balandžio 26 d. LRV pasitarimo protokolu patvirtintos Vandenilio plėtros Lietuvoje 2024-2050 m. gairės;
- Vandenilio plėtra taip pat įtvirtinta naujausiuose strateginiuose energetikos sektoriaus dokumentuose:
 - 2024 m. birželio 27 d. LRS nutarimu patvirtintoje Nacionalinėje darbotvarkėje „Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija“.
 - 2024 m. spalio 2 d. patvirtintame Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021-2030 m.

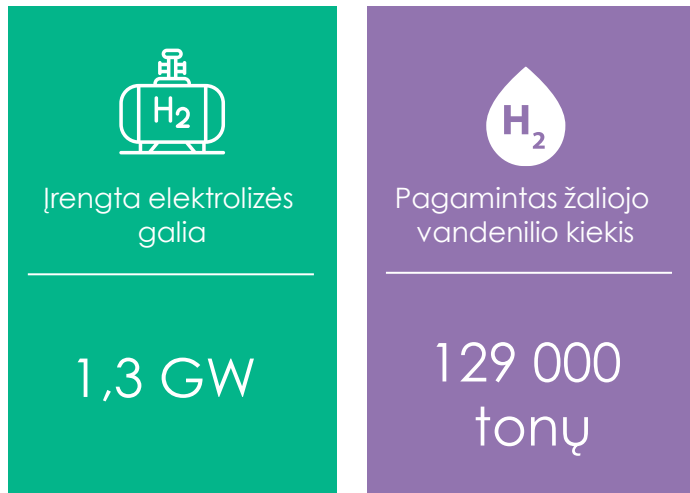
Vandenilio plėtra Lietuvoje

- Padės atsisakyti importuojamo iškastinio kuro ir pasiekti energetinės nepriklausomybės tikslą;
- Sumažins ŠESD išmetimus ir užtikrins dekarbonizacijos tikslų įgyvendinimą;
- Sukurs galimybę Lietuvai tapti energetinių išteklių eksportuotoja.

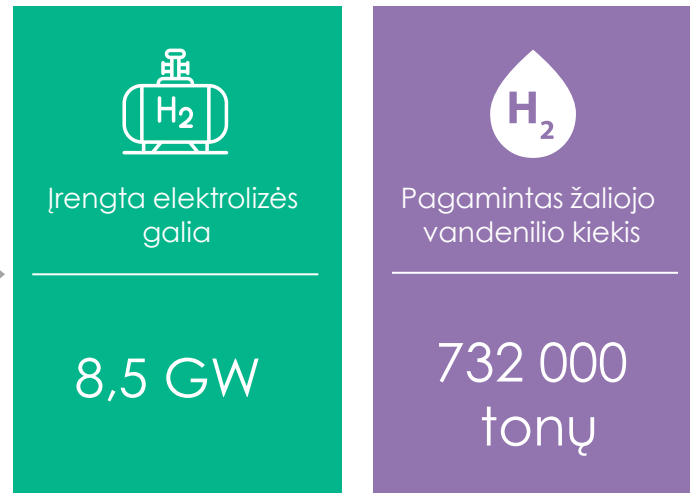
Vandenilio tikslai

2030 m.

1 kg vandenilio pakanka nuvažiuoti 100 km lengvuju automobiliu

2050 m.

732 tūkst. tonų vandenilio sudarys apie 32 proc. Lietuvos galutinės energijos poreikio 2050 m.

Vandenilio plėtros strateginiai uždaviniai

Palankios reguliavimo aplinkos sukūrimas

Žaliojo vandenilio ir išvestinių jo produktų gamybos skatinimas

Naudojimo transporto ir pramonės sektoriuose skatinimas, sąveikos su elektros energetikos sektoriumi užtikrinimas

Vandenilio slėnių ir transportavimo infrastruktūros sukūrimas

Vandenilio kompetencijų vystymo sistemos parengimas

1. Sukurti teisinę vandenilio ekosistemos reguliavimo aplinką

- Sukurti ir (arba) pritaikyti teisinį reglamentavimą visoje vandenilio vertės grandinėje (*LR energetikos ministerija*)
- Peržiūrėti ir esant poreikiui pritaikyti priešgaisrinės saugos reikalavimus ir darbuotojų saugos reikalavimus (*PAGD, VDI*)
- Įvertinti požeminio vandens išteklius atsižvelgiant į vandenilio gamybos tikslus (*LR aplinkos ministerija*)
- Supaprastinti vandenilio ir išvestinių vandenilio produktų gamybos, saugojimo, transportavimo, tiekimo ir naudojimo leidimų išdavimo procesą (*LR energetikos ministerija*)
- Sukurti veiklų vandenilio srityje koordinavimo centrą (*LR energetikos ministerija*)

2. Skatinti vandenilio panaudojimą transporto sektoriuje

- Sukurti pildymo infrastruktūrą – įrengti ne mažiau nei 10 vandenilio stotelių (*LR susisiekimo ministerija*)
- Sukurti ir užtikrinti finansavimo priemonių tęstinumą sunkiasvoriam transportui ir keleivių vežimo transportui, varomam vandeniliu (*LR susisiekimo ministerija*)
- Įvertinti vandenilio panaudojimą geležinkelių ir vidaus vandenų transporte, įvertinti vandenilio pildymo infrastruktūros plėtrą vidaus vandenų keliuose (*AB Lietuvos geležinkeliai, Vidaus vandenų kelių direkcija*)
- Pradėti naudoti vandenilį jūrų transporte (*KVJUD*)
- Parengti planą dėl vandenilio ir išvestinių produktų transportavimo infrastruktūros sukūrimo Klaipėdos uoste (*KVJUD*)
- Užtikrinti tvaryjį aviacinių degalų naudojimą oro transporte (*LR susisiekimo ministerija*)

3. Skatinti vandenilio panaudojimą pramonės sektoriuje

- Įvertinti anglies dioksido surinkimo ir saugojimo, vandenilio gamybos ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybes Lietuvos pramonės įmonėse, kurios išmeta daugiausiai ŠESD (*LR ekonomikos ir inovacijų ministerija*)
- Parengti biogeninės kilmės anglies dioksido surinkimo, siekiant jį panaudoti išvestinių vandenilio produktų gamyboje, skatinimo priemonės (*LR energetikos ministerija*)
- Skatinti žaliojo vandenilio technologijų panaudojimą pramonės įmonėse, siekiant ŠESD sumažinimo tikslų (*LR ekonomikos ir inovacijų ministerija*)

4. Skatinti žaliojo vandenilio gamybą

- Sukurti (tęsti) paramos mechanizmus žaliojo vandenilio ir išvestinių jo produktų gamybos skatinimui (*LR energetikos ministerija*)
- Informuoti vandenilio ir išvestinių produktų gamintojus apie galimybes pasinaudoti Europos Sąjungos teikiama parama, vykdyti konsultacijas (*Lietuvos energetikos agentūra*)
- Atlikti analizę dėl sintetinių dujų ir sintetinių degalų (iš vandenilio ir CO₂) gamybos, eksporto ir saugojimo galimybių (*AB Amber Grid*)
- Koordinuoti liekamosios šilumos, susidarančios vandenilio gamybos metu, panaudojimą miestų šildymo ir vėsinimo poreikiams tenkinti (*LR energetikos ministerija*)

5. Skatinti vandenilio ekosistemos ir elektros energetikos sektoriaus sąveiką

- Atlikti vandenilio ekosistemos ir elektros energetikos sektoriaus sąveikos analizę, įvertinant žaliųjų dujų gamybos panaudojimą teikiant elektros sistemos lankstumo priemones, taip pat peržiūrėti veikiančius rinkos mechanizmus (*EPSO-G*)
- Atlikti bandomąjį projektą elektros energetikos sistemos lankstumo užtikrinimo priemonėms testuoti (esant rinkos dalyvių suinteresuotumui bei praktikoje veikiančiam P2G technologiją naudojančiam gamintojui) (*LITGRID*)
- Parengti energetinio centro koncepciją įvertinant integruotas vandenilio ir išvestinių vandenilio produktų gamybos ir transportavimo alternatyvas (*LR energetikos ministerija*)

6. Sukurti žaliojo vandenilio slėnius ir transportavimo infrastruktūrą

- Parengti analizę ir patvirtinti žaliojo vandenilio slėnių įkūrimui tinkamas teritorijas ir veiklos modelį (*LR energetikos ministerija*) (iki 2025 m.)
- Įkurti pirmąjį žaliojo vandenilio slėnį (*LR energetikos ministerija*) (iki 2028 m.)
- Parengti vertinimą dėl galimybės Lietuvoje sukurti palankią investicinę aplinką vandenilio vertės grandinės komponentų gamybai (*LR ekonomikos ir inovacijų ministerija ?*) (iki 2025 m.)
- Įvertinti galimybes pritaikyti gamtinių dujų infrastruktūrą žaliojo vandenilio ir metano mišiniui transportuoti (*Amber Grid*) (iki 2028 m.)
- Atlikti galimybių studiją kartu su kaimyninių valstybių perdavimo sistemos operatoriais formuojant europinį vandenilio tinklų koridorių (tranzitinis tinklas) (iki 2025 m.) ir pradėti vandenilio dujotiekio Lietuvos teritorijoje statybos darbus (*Amber Grid*) (iki 2029 m.)
- Atlikti analizę įvertinant galimybes transportuoti vandenilį įvairių rūšių transporto priemonėmis (*Lietuvos energetikos agentūra*) (iki 2025 m.)

7. Įvertinti vandenilio saugojimo galimybes

- Atlikti vandenilio geologinio saugojimo galimybių vertinimą (*LR aplinkos ministerija*) (iki 2030 m.)
- Atlikti antžeminio vandenilio saugojimo, taip pat antžeminio amoniako, metanolio ar kitų išvestinių vandenilio produktų saugojimo galimybių ir poreikio vertinimą (*KN Energies*) (iki 2025 m.)

8. Sukurti vandenilio kompetencijų vystymo sistemą

- Parengti su vandenilio veiklomis susijusių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros planą (*LR energetikos ministerija*) (iki 2025 m.)
- Įvertinti poreikį atnaujinti studijų programas ar jų modulius, stiprinant energetikos specialistų kompetencijų vandenilio srityje ugdymą (*LR energetikos ministerija*) (iki 2026 m.)
- Skatinti mokslo bendruomenę pasinaudoti finansavimu pagal Sumaniosios specializacijos koncepciją, vykdant mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą žaliojo vandenilio slėniuose (*LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija*) (iki 2028 m.)
- Skatinti mokslo ir verslo nacionalinį ir tarptautinį bendradarbiavimą MTEP rezultatų pagrindu plėtojant inovatyvius, įskaitant ir vandenilio srities, produktus (*LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija*) (iki 2030 m.)

9. Didinti visuomenės informuotumą apie vandenilio ir išvestinių vandenilio produktų gamybą bei panaudojimą

- Parengti visuomenės informavimo ir edukacines programas, skirtas šviesti apie numatomas vandenilio vertės grandinės naudas ir poveikį suinteresuotoms šalims, kurias įgyvendinus didėtų visuomenės teigiamas požiūris į žaliojo vandenilio ir išvestinių produktų gamybos galimybes Lietuvoje (LR energetikos ministerija) (iki 2026 m.)

Ačiū už dėmesį

ENNEN
ENERGETIKOS MINISTERIJA

